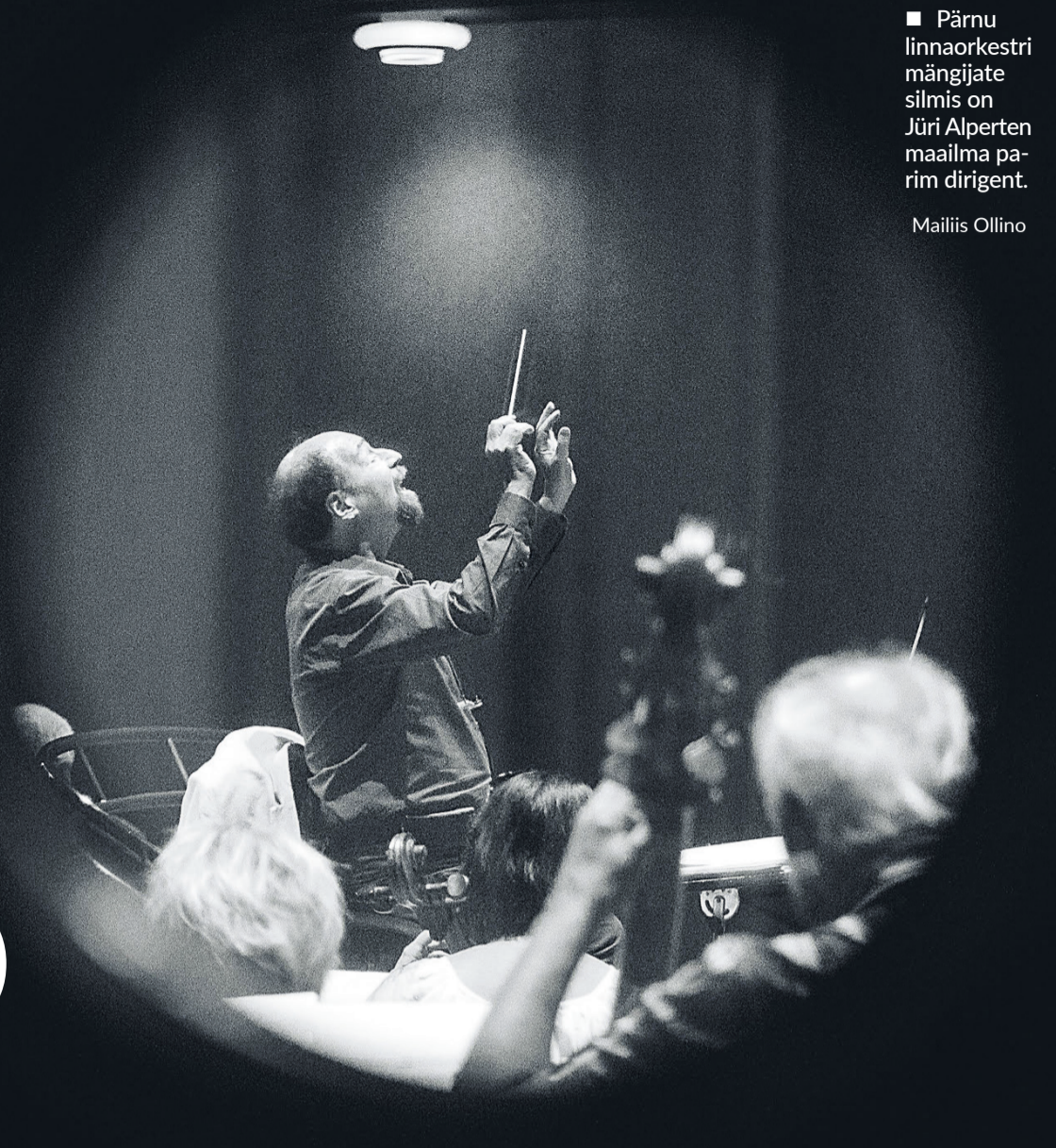

Asendamatu, suure ja sooja südamega maestro

■ Pärnu linnaorkestri mängijate silmis on Jüri Alperen maailma parim dirigent.

Mailis Ollino

Laura Vadam

Erakordselt hea huumorisooniga. Suure ja sooja südamega. Inimlik. Realist. Tundlik ja peen. Professionaalne. Rahulik ja tagasihoidlik. Geniaalne. Erilise häälega. Tulvil muusikat. Tark. Tasakaalukas. Inspireeriv. Mitmekülgne. Usaldusväärne. Suurepärase pianist. Salliv. Sihikindel. Oskuslik solistipüüdja. Vene heliloojate austaja. Ainulaadne. Lihtne inimene. Hea kaaslane. See oli Jüri.

Mees, kelle kirjeldamisel jääb kolleegidel ja sõpradel sõnadest tegelikult puudu. Dirigent Jüri Alperen (16. juuni 1957 – 26. august 2020) oli muusik suure algustähega. Ta armastas oma orkestrante. Ta astus dirigendipulki, olemata edev ja uhkustav või ennast esitlev. Ta oli muusika teenistuses.

TÖÖ DIRIGENDINA

Jüri Alperen oli rahvusopera Estonia dirigent aastail 1985, peadirigent aastail 2002–2004, Eesti muusikaakadeemia sümfooniaorkestri peadirigent aastail 1994–2000 ja Pärnu linnaorkestri peadirigent aastail 1998–2019.

Andmed: PP

laused ja sõnavõttud on meenutatel siiani eredalt meeles.

Ta lahkus meie seast üleieelse. Paratamatult valdas sõpru ja tuttavaid, muusikaustajaid ja pärnakaid kurbus. Ent Jüri elule tagasi vaadates, mälestuseratust keerates tuli inimeste näole naeratus: Jüri elas, tehes seda, mida ta armastab, ja veetes iga päeva, justkui oleks see ta viimane.

“Jüri! Jüri! Jüri!” – tema eest seisti. Seda iga uue dirigendikonkursi ajal. Üle 20 aasta siinset linnaorkestrit juhatanud mees oli kui lemmikõpetaja, kelle pärast laps tahtis hommikul kooli minna. Orkestrandid läksid proovi rõõmuga. Sommer ja kontsertmeister Anu Mänd nimetavad Jürit maailma parimaks dirigendiks. “Ta oli tavaline inimene, kel polnud nina püsti. Proovis polnud mulla, kõik oli konkreetne ja täpne. Ta hoidis, usaldas ja armastas meid,” iseloomustas Sommer. “Ja meie armastasime teda.

Ta nautis meiega kooskäimist. Ta ei tulnud proovi egoalaksu saama ega trüginud kuskile häälekalt sõna võtma. Ta julges proovi varem lõpetada, ta polnud nühihi, kes pidi aja täis saama. Ta ei teinud tööd töö pärast, linnukese kirja saamiseks, vaid saavutamaks seda, mida vaja,” jätkas Mänd.

Linnaorkestri produtsent Helen Erastus usub, et Jüri tagasihoidlikkuses võis peituda põhjus, miks ta tihti teiste dirigentide

varju jäi. Aga see oli tema olemus: ta ei otsinud tähelepanu, vaid kuulas päevast päeva Klassikaraadiot, käis räätsa- ja kanuutakadel, valvas hea meelega Peterburis tänaval timpaneid, mis kontserdimaja uksest sisse ei mahtunud, ning aitas hädast välja rohkem, kui arvatagi oskame.

Temas polnud teragi kiuslikkust.

Marko Lõhmus

Kui Moskva dirigent Felix Korobov novembris meie kontserdimaja kümne aasta juubeli pidustuste eel aastal 2012 libedal tänaval jalaluu murdis, helistati kohe Jürile. “Ta juhatas samal hommikul Estonias lasteetendust. Ta tuli puldist maha, Aivar Mäe helistas ja ütles, et Jüri peab kohe Pärnusse sõitma. Mäe sõitis, Jüri kuulas autos kõrvaklappidega

repertuaari. Ta hüppas pulti ja tegi seda vingelt,” jätkus Männil kiidusõnu. Jüril oli uskumatu muusikaline vaist ja tunnetus. Seetõttu oli ta üks väheseid või kõnelejate sõnutsi ainuski dirigent Eestis, kelle peale sai ootamatutes olukordades loota.

Inimesena võis ta näida tagasihoidlik. Kui algas kontsert, andis ta tuld nii, et higi lendas, nagu märkis Sommer.

Jüri humoorikaid väljaütlemisi on raske trükikirjas edasi anda. Tal oli omapärane hääletoon, mistap sõnadki kuuljatel siiani meeles. Lause, mis kanti kingituseks T-särgilegi ja kõigil kõnelejal siiani meeles, iseloomustab nii maestrot kui tema tööetikat. Loosung “Vormi meil ei ole, meil on ainult sisu!” sündis, kui külalis-kontsertmeister Mati Kärmas küsis Pärnu mängijatelt kontserdi eel, mis küll selga tuleks panna.

Kolleeg ja eelkõige sõber, 2000. aastate algul linnaorkestris direktori ametit pidanud Marko Lõhmus mäletab, et tihti istuti Jüriga laua taga, arutati maailmasju, võib-olla kritiseeritigi teisi, ent Jüril ei olnud iial teiste inimeste või olukordade suhtes eelarvamusi. “Temas polnud teragi kiuslikkust,” iseloomustas Lõhmus maestrot. “Tal oli selge arusaam muusikast ja kunstidest. Ta hindas ilu, mis tänapäeval polegi enam harilik.

Kui vahel olid laual keerulised partituurid, küsis ta: “Aga kas me ikka üldhumaanset muusikat ka esitame?” Sõbra jutu järgi ei piirdunud Jüri pagas vaid ooperite ja sümfoonilise muusikaga. Tal oli lai spekter. Ta omandas muusikat lennult. Temaga võis loominguilisele luurele minna silmad kinnigi.

“See on kaotus meile kõigile,” usub Lõhmus.

Mitte et tema kaasaegsed või järeltulijad pole niisama oskuslikud ja võimekad, ent Jüri oli Jüri. Muusikute silmis on ta asendamatu.

Ta oli tavaline inimene, kel polnud nina püsti. Proovis polnud mulla, kõik oli konkreetne ja täpne. Ta hoidis, usaldas ja armastas meid.

Arvi Sommer

Jüriga oli keeruline tülli minna: ta ei pununud intriige, läks endast vaid harva välja, sedagi põhjendatult, ei norinud tüli ega kritiseerinud teist inimest. “Ära Jürist küll midagi halba kirjuta,” ütles tabavalt pikaajane kolleeg, Pärnu linnaorkestri endine metsasarvemängija ning praegune noodikoguhoidja ja lava-meister Arvi Sommer. Seda on justkui võimatugi teha. Ta oli õpetaja, sõber ja töökaaslane, kellest kõneldakse ülivõrdes. Tema tabavad ja kohati ironilised

Haide Rannakivi

■ Pärnu linnaorkestri mängijad meenutavad maestro Jüri Alpereni kui suure ja sooja südamega, musikaalset, inspireerivat ja geniaalset sõpra, õpetajat, juhti ja kolleegi.